

Delårsbokslut 2025 (T2)

Antagen av nämnden för överförmyndare i samverkan 2025-10-28 § 125

**Nämnden för överförmyndare i
samverkan**

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Grunduppdrag	4
2.1	Struktur/Input.....	4
2.2	Process/genomförande	4
2.3	Resultat/output	4
3	Mål	5
3.1	Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till stöd av en sådan.	5
3.2	Ställföreträdare ska erbjudas utbildning och stöd som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.	6
3.3	Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.....	6
3.4	Digital utveckling	7
4	Kvalitet	9-11
5	Resurser och förutsättningar	12
5.1	Ekonomi	12
5.2	Personal	13
6	Vertikal dialog.....	14

1 Inledning

Nämnden för Överförmyndare i samverkan Halmstad, Hylte, Laholm och Båstad, är kommunernas överförmyndare. Syftet med samarbetet är att effektivt nyttja gemensamma resurser för att kunna upprätthålla erforderlig kontinuitet, utveckling och rättssäkerhet.

Nämndens huvuduppgifter är, att utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvalterskap, att föra register över tillsynsverksamheten och att rekrytera och utbilda ställföreträdare.

Genom överförmyndarnämndens tillsyn motverkas att underåriga, och de svagaste i samhället som på grund av sjukdom eller annan anledning har en god man eller förvaltare, lider rättsförlust.

Nämndens kärnprocesser är, rekryteringsprocesser, utbildningsprocesser samt tillsynsprocesser.

Nämndens mål speglar processerna och mäter önskat läge och förväntad effekt.

Kvalitetsarbetet pågår inom områden som ställföreträdares kompetens, ställföreträdares behov av stöd och utbildning samt tillsyn i rätt tid och med tillräcklig kvalitet.

Nämndens egenkontroll sker löpande med att utvalda delegationsbeslut redovisas av delegaten för att även informera och utbilda nämndens ledamöter och ersättare om överförmyndarens verksamhet.

Nämndens långsiktiga strävan efter utveckling och ändrade arbetssätt har gett resultat och vi kan se att ökad digitalisering medför nya arbetssätt för både myndigheten och ställföreträdare som syftar till en ökad effektivitet samt en högre kvalitet i kommunikationen och i redovisningarna.

Nämndens arbete med att skapa och involvera professionella ställföreträdare, både kommunala och privata alternativ, verkar ha gett nya förutsättningar att rekrytera ställföreträdare till de svåraste fallen och de svårtillsatta fallen utan att arvodena ökat kraftigt.

Nämnden är väl informerad om hur verksamheten utförs och med vilken kvalitet den håller.

Förändringar och planering av verksamheten sker genom dialog med den politiska ledningen.

Analysen visar tydligt att verksamheten arbetar med utvecklingsområden och är väl insatt i vad som sker även utanför nämndens ansvarområden.

Pehr Magnusson

Ordförande i nämnden för överförmyndare i samverkan

2 Grunduppdrag

2.1 Struktur/Input

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Samverkanskommunerna har i respektive fullmäktige beslutat om en gemensam överförmyndarnämnd för Halmstads-, Hylte-, Laholms- och Båstads kommuner. Halmstads kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Överförmyndarnämndens uppdrag bestäms av föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och reglementet. Genom tillsyn ska överförmyndarnämnden motverka rättsförlust för de svagaste i samhället de som på grund av sin sjukdom, ålder eller annan anledning har en god man eller förvaltare förordnad för sig. Överförmyndarnämnden sammanträder varje månad, förutom juli månad, och beslutar bland annat om avslagsbeslut, föreläggande om vite och entledigande av olämplig ställföreträdare. De uppgifter som ligger under överförmyndarnämnden kan inte läggas under en annan nämnd.

Huvuduppgifterna är:

- att utöva tillsyn över förmynderskap, godmanskap och förvalterskap
- att föra register över tillsynsverksamheten
- att rekrytera och utbilda ställföreträdare

Överförmyndarkansliet är överförmyndarnämndens förvaltning. Överförmyndarkansliet bereder, administrerar, utvecklar och följer upp frågor inom överförmyndarnämndens ansvarsområde. De flesta av överförmyndarnämndens beslut fattas av medarbetare enligt delegationsordning. Kansliet består av 1 chef, 3 jurister (varav en vakant), 3 handläggare och 3,5 granskare. Övriga resurser är 0,5 ekonom, 2 utvecklare, 0,75 administratör samt 0,25 nämndsekreterare.

Målbilden är att vi agerar för helheten, engagerat och tillsammans.

2.2 Process/genomförande

Våra kärnprocesser är:

- Rekryteringsprocesser
- Utbildningsprocesser
- Tillsynsprocesser

2.3 Resultat/output

Genom en rättssäker och effektiv överförmyndarverksamhet får de som har störst behov av samhällets hjälp sina intressen avseende uppehälle, utbildning och nytta i övrigt tillvaratagna på bästa sätt. Ställföreträdare ska få den utbildning och stöd de behöver för att på bästa sätt kunna ta till vara huvudmannens intressen.

Förmyndare, gode män och förvaltare benämns i resten av dokumentet som ställföreträdare.

3 Mål

3.1 Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till stöd av en sådan.

Önskat läge/effekter

Det ska finnas lämpliga ställföreträdare till alla som har rätt till en sådan. De hjälpbehövande ska få hjälp inom rimlig tid så ekonomisk skada eller rättsförlust inte uppstår. Om lämplig ideell ställföreträdare inte finns att tillgå ska professionell ställföreträdare anlitas. Överförmyndaren ser behov av en gemensam digital plattform för att samla viktig information och kommunikation till ställföreträdare.

Kommentar

Antalet ärenden där ställföreträdare saknas ska minska under året. Det är per den sista augusti 78 ärenden där överförmyndarkansliet söker ställföreträdare jämfört med 55 ärenden per den sista april.

Att antal ärenden där ställföreträdare saknas ökar beror till största delen på att det inte finns tillräckligt många ideella personer som är villiga att åta sig uppdrag. Det finns även en budget avseende professionella ställföreträdare att förhålla sig till vilket gör att det inte alltid är möjligt att anlita en professionell ställföreträdare.

Ärendena där ställföreträdare saknas fördelar sig per den sista augusti på 20 bytesärenden och 58 nya ärenden jämfört med den sista april då det var 16 bytesärenden och 39 nya ärenden.

Under perioden maj-augusti har inga rekryteringsinsatser genomförts för att rekrytera ideella ställföreträdare, anledningen till det är att det har varit semesterperiod. I maj har dock samarbete med Sveriges förvaltarenhet, som är ett dotterbolag till Optio inletts. Verksamheten fokuserar på normaluppdrag med geografisk närhet och till en kostnad jämförbar med nämndens arvoden för ideella ställföreträdare. Sveriges förvaltarenhet har under perioden påbörjat rekrytering av en ställföreträdare i närområdet av samverkanskommunerna. När rekrytering är klar beräknas ca 30 ärenden kunna föras över från Optio samt kölistan för ärenden som väntar på verkställighet.

Den nystartade kommunala förvaltarenheten har från februari tagit på sig uppdrag efterhand och har per den sista augusti 32 aktiva ärenden. 25 i Halmstad, 2 i Båstad, 5 i Laholm och inga i Hylte.

Professionella ställföreträdare i privat regi har per den sista augusti 46 aktiva ärenden. 29 i Halmstad, 6 i Båstad, 7 i Laholm och 4 i Hylte.

3.2 Ställföreträdare ska erbjudas utbildning och stöd som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.

Önskat läge/effekter

Ställföreträdare ska erbjudas utbildning som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare. Utbildningar erbjuds utifrån ställföreträdarnas behov så att de har rätt kompetens för att se till huvudmannens bästa.

Under året ska det utredas och om möjligt införas en digital plattform för ställföreträdare. Syftet är att förenkla och förbättra kommunikation och utbildningsinsatser för ställföreträdare i samverkanskommunerna.

Enskilda som har varit på intervju och är intresserade av att ta uppdrag som ställföreträdare ska genomföra en obligatorisk digital utbildning. Detta för att skapa förutsättningar att utföra uppdraget på bästa sätt.

Kommentar

Hittills i år har överförmyndarkansliet hållit i 16 utbildningar både digitala och fysiska.

Ställföreträdarna har löpande erbjudits introduktionsutbildning och redovisningsutbildning en gång i månaden, varannan månad digitalt och varannan månad fysiskt i Halmstads kommun., work shops (personliga möten) enligt utbildningsplanen för år 2025.

Under sommaren har det på grund av semestrar inte genomförts några inplanerade utbildningar i Överförmyndarkansliet regi. De som behövt hjälp har fått det efter behov och inbokade möten vid kontakt. Via Aider har redovisningsutbildning erbjudits digitalt fyra tillfällen i veckan under sommarmånaderna.

Den sammantagna bedömningen att utbildningsplanen för år 2025 följs.

3.3 Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som motverkar rättsförlust för de svagaste i samhället.

Införande av digitalt redovisningssystem som innebär att redovisningen registreras automatiskt och att granskningen till viss del kan automatiseras. Detta skapar en ökad rättssäkerhet för huvudmännen och en effektivisering för verksamheten.

Kommentar

Alla ställföreträdare ska varje år lämna in en årsräkning före den 1 mars som avser året innan. När uppdraget avslutas ska en sluträkning lämnas in. En sluträkning redovisas på samma sätt som en årsräkning, bara till ett annat datum. Alla räkningar ska vara färdiggranskade inom 6 månader.

Totalt har 1 169 redovisningshandlingar granskats under perioden. För samma period 2024 var 1 313 redovisningshandlingar granskade.

Samtliga årsräkningar har inte kunnat granskas inom 6 månader från ankomstdatum vilket har medfört att brev med meddelande om försenad granskning av årsräkning är utskickat i 64 ärenden.

Orsaker till att målet inte uppnås är resursbrist, påverkan i handläggning till följd av omorganisation som har lett till omfattande administrativt merarbete. Flera medarbetare som har arbetat med granskningen är nyanställda i samband med granskningsperioden. Under perioden har även 20 extra sluträkningar behövt granskas till följd av avvecklingen av tidigare förvaltarenhet på Utbildnings och arbetsmarknadsförvaltningen. Åtgärder som har vidtagits är rekrytering av tillfällig personal för att stötta upp i granskningen. Sammantaget har 2,3 extra granskare anställts. 2 tjänster har under perioden tillsatts för att arbeta med in scanning av verksamhetens akter för att kunna flytta fler akter till de lokaler där granskningen genomförs.

Uppföljning av granskningsarbetet sker regelbundet vid granskningsmöten.

Om överförmyndaren vid granskningen upptäcker något som inte stämmer, det kan till exempel vara att årsräkningen har en differens eller att ställföreträdaren har sammanblandat sin ekonomi med huvudmannens, kan överförmyndaren rikta anmärkning mot förvaltningen. Av de 1 169 granskade redovisningshandlingarna har 30 st, 3% blivit granskade med anmärkning.

Överförmyndaren ska när en redovisningshandling har granskats med anmärkning även ta ställning till om någon ytterligare åtgärd ska vidtas. Ytterligare åtgärder kan till exempel vara att ställföreträdaren ska boka in ett personligt möte med granskaren för att gå igenom vad som inte varit korrekt i redovisningen, att ärendet lämnas över till handläggare för ställningstagande om ställföreträdaren eventuellt ska entledigas från sitt uppdrag. I 6 ärenden har överlämning till handläggare för ställningstagande om eventuellt entledigande skett. Bedömning har i 3 ärenden gjorts att ställföreträdaren kan kvarstå och i 2 ärenden är ställningstagande inte gjort ännu. I 1 ärende har handläggare gjort bedömningen att ställföreträdaren ska bytas ut och ärendet ligger på rekryteringslistan för byte.

Aider redovisning är på plats från och med maj månad och antalet användare ökar för varje månad.

3.4 Digital utveckling

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som är digitalt utvecklad med effektiva digitala lösningar för att underlätta och göra det enkelt och rättssäkert med minskad risk för fel både för ställföreträdare och för verksamheten.

Kommentar

En digitaliseringsplan är framtagen för 2025.

I maj togs Aider redovisning i drift och per den sista augusti är 291 huvudmän registrerade vilket motsvarar ungefär 20% av det totala antalet huvudmän och antalet användare ökar för varje månad. Syftet med Aider är att förenkla redovisningen för ställföreträdare. Förhoppningen och målsättningen är

att systemet ska frigöra resurser att använda till granskning. Dels genom att utbildning och stöd runt redovisning förs över till Aider och inte genomförs av Överförmyndarkansliet medarbetare och dels genom att verksamheten får in med korrekta redovisningar som inte behöver kompletteras.

Arbetet med att införa en digital plattform Recruto för ställföreträdare fortgår. Licensavtal samt PUB-avtal har tagits fram och en förhandling pågår. Målsättning är att vara klara i september/oktober. När teknik och säkerhetsfrågorna är uppfyllda kan avtal tecknas med dem. Överförmyndarchef och ansvarig för systemet har tillsammans haft flertalet digitala sammanträden med systemägare i syfte att få en bättre kunskap kring systemet samt att lyfta eventuella frågor och funderingar. Syftet med systemet är att samla rekrytering, utbildning, kunskapstest och kommunikation till ställföreträdare på en och samma plattform.

Digitalisering och scanning av akter pågår men på grund av resursbrist ser vi svårigheter att nå målet 2025. Under sommarmånaderna har 2 resurser avsatts för scanning av akter och vid slutet av augusti var totalt 752 akter inscannade.

4 Kvalitet

Ställföreträdares kompetens

Beskrivning

Ställföreträdare ska erbjudas uppdrag som de har kompetens för. Det ökar rättssäkerheten för huvudmannen. Om ställföreträdaren inte har kompetens för det specifika uppdraget är det svårt att alltid handla på det sätt som bäst gagnar huvudmannen.

Kommentar

En ställföreträdare som gör sig skyldig till missbruk eller försummelse vid utövandet av sitt uppdrag eller som kommer på ekonomiskt obestånd och på grund av detta är olämplig för uppdraget eller som av någon annan orsak inte längre är lämplig att inneha uppdraget ska entledigas. Det är under perioden 5 ställföreträdare som entledigats av nämnden och orsakerna har bland annat varit bristfällig redovisning, sammanblandning, orosanmälan från anhörig samt förekomst hos Kronofogden.

Ställföreträdares behov av stöd och utbildning

Beskrivning

Uppdraget som ställföreträdare kräver allt högre kompetens och fler kunskaper än tidigare. Det beror bland annat på att fler kategorier av hjälpbehövande människor i samhället får rätt till en ställföreträdare. Många ställföreträdare beskriver att uppdragen är svåra och att de inte vet hur de ska agera i olika situationer i sitt uppdrag. Behovet av stöd och utbildning rör många olika områden även utanför överförmyndarnämndens verksamhetsområde.

Kommentar

Det är under perioden 39 personer som deltagit i de utbildningar överförmyndarkansliet har anordnat. De som deltagit i utbildningarna är såväl nya som inte ännu har något uppdrag som ställföreträdare som redan har ett uppdrag.

Utbildningarna har bland annat varit workshops för de ställföreträdare som ska lämna in årsräkning och sluträkning. Syftet med dessa workshops är att ge stöd till ställföreträdarna med deras redovisning så att de har möjlighet att lämna in kompletta årsräkningar och sluträkningar. Det ska vara lätt att göra rätt.

Det har också hållits introduktions- och redovisningsutbildningar som riktar sig till personer som ska åta sig sitt första uppdrag som ställföreträdare. Även de som redan har ett uppdrag som ställföreträdare erbjuds att delta i utbildningarna.

Det skickas regelbundet ut nyhetsbrev till ställföreträdare. Det har under perioden skickats ut 6 nyhetsbrev. Nyhetsbrevet innehåller information som ställföreträdarna har nytta av i sina uppdrag.

Utöver detta får nya ställföreträdare under sitt första år extra nyhetsbrev vid olika relevanta tidpunkter med viktig information för uppdraget. Nya ställföreträdare får också en praktisk handbok om uppdraget som ställföreträdare.

Tillsynsuppdraget ska ske i rätt tid

Beskrivning

Det är viktigt att överförmyndarverksamheten handlägger ärenden inom de tidsfrister som finns för olika typer av ärenden. När tillsynsuppdraget sker med god kvalitet kan eventuella oegentligheter upptäckas och överförmyndarverksamheten har större möjlighet att motverka att huvudmän och underåriga lider ekonomisk skada eller rättsförlust. Granskningen är överförmyndarens främsta tillsynsverktyg och redovisningshandlingar ska granskas och arvoderas inom 6 månader från ankomst.

Kommentar

Det är viktigt för huvudmannens rättssäkerhet att ställföreträdaren efter att ha begärt sig entledigad blir utbytt så fort som möjligt. 70% av ställföreträdarna bör bli entledigade inom 3 månader efter att de ansökt om byte. Under perioden har 66% av ställföreträdarna blivit entledigade inom 3 månader från ansökan att jämföra med 90% per den sista april. Att byten inte har kunnat genomföras i tid beror på att verksamheten inte har lyckats rekrytera ideella ställföreträdare under perioden, samtidigt som förvaltarenheten har haft intagningsstopp.

När ett ärende upphör eller vid ett byte av ställföreträdare ska en sluträkning lämnas. 80% av sluträkningarna i avslutade ärenden bör vara granskade inom 2 månader och i bytesärenden inom 3 månader. Anledningen till att tidsramen endast är 2 månader i de avslutade ärendena är att ett eventuellt dödsbo ska hinna få med arvodet till ställföreträdaren i bouppteckningen. Det har under perioden inkommit 159 sluträkningar. 92% av sluträkningarna i avslutade ärenden är granskade inom 2 månader och 85% av övriga sluträkningar är granskade inom 3 månader.

Om inte granskningen sker i tid kan överförmyndaren få kritik från tillsynsmyndighet. Det har under perioden kommit in 1 068 årsräkningar och av dessa är 73% granskade. Det är per den sista augusti 15% av årsräkningarna som inte är granskade inom 6 månader från ankomst.

Det har under perioden skickats ut 505 begäran om komplettering till ställföreträdare avseende redovisningshandlingar varav 332 avser årsräkningar.

Tillsynsuppdraget ska ske med god kvalitet

Beskrivning

För god kvalitet i tillsynsverksamheten bör 20% av samtliga årsräkningar och sluträkningar granskas med fördjupad granskning.

Kommentar

Under perioden har 10 st, 1% av de granskade års- och sluträkningarna granskats med fördjupad granskning, främst är det nya ställföreträdarens årsräkningar samt de som föregående år granskats med anmärkning. Anledningen till att inte 20% av samtliga årsräkningar och sluträkningar granskas med fördjupad granskning är resursbrist då dessa granskningar tar mycket längre tid än en normalgranskning. Behov finns av att se över granskningsprocessen för 2026 för att möjliggöra utrymme för fler djupgranskningar.

Dock är 20% en mängd som inte bedöms rimlig med nuvarande bemanning i verksamheten.

5 Resurser och förutsättningar

5.1 Ekonomi

Överförmyndarkansli (objekt 2051)

Nedanstående visar hur nämnden för Överförmyndare i samverkan - Halmstad, Hylte, Laholm och Båstads medel har använts under perioden. Budgetramen för 2025 är 10 143 600 kr.

Bokslutet tar inte hänsyn till arvoden till ställföreträdare (objekt 20512) samt arvoden till gemensamma nämndens politiker (objekt 20513) då respektive kommun hanterar dessa kostnader för sig.

Objekt 2051	Utfall	2024-08-31	Årsbudget 2024	Utfall	2025-08-31	Årsbudget 2025
Intäkt samverkansavtal	2 580 473		3 870 807	2 688 342		4 032 615
Övriga intäkter	0		0	3 099		0
Summa intäkter	2 580 473		3 870 807	2 691 441		4 032 615
Lönekostnader	-6 765 918		-9 395 900	-6 901 921		-9 828 800
Övriga kostnader	-1 304 190		-4 446 507	-1 004 175		-4 347 415
Summa kostnader	-8 070 108		-13 842 407	-7 906 096		-14 176 215
RESULTAT	-5 489 636		-9 971 600	-5 214 655		-10 143 600
Summa	-5 489 636		-9 971 600	-5 214 655		-10 143 600

Intäkterna består av intäkter från Hylte, Laholm och Båstads kommuner enligt samverkansavtalet.

Prognosen för 2025 är att vi kommer att göra ett överskott mot budget med 1000 000 kr. Överskottet i verksamheten ska användas till resursförstärkning avseende granskning av årsräkningar samt kompetensutveckling för medarbetarna.

Kostnaderna består till största delen av lönekostnader. Övriga kostnader består bland annat av kostnader för utbildning, system, rekrytering med mera.

Överförmyndarnämnden har under perioden köpt nämndsekreterartjänst av kommunledningsförvaltningen.

Under perioden har länsträff genomförts i Varberg där både nämndsledamöter och tjänstemän deltagit för att utbyta erfarenheter runt bland annat, tillgänglighet, digital utveckling och granskningsprocessen.

Samtliga medarbetare erbjuds relevant utbildning. Under perioden har medarbetare deltagit i grundkurs för överförmyndare, granskningskurs, offentlighet och sekretess, information om att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter samt Föreningen för Sveriges överförmyndares studiedagar.

Nedan tabeller visar kostnader för arvoden till ställföreträdare i Halmstads, Laholms, Hyltes och Båstads kommuner

Halmstads kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall per 2025-08-31
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	992 023	1 120 432	731 247
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi	0	0	555 707
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	1 742 442	2 020 663	1 688 734
Summa	2 734 465	3 141 095	2 975 688

Båstads kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall per 2025-08-31
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	395 114	192 596	181 706
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi	0	0	24 552
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	305 762	345 180	235 579
Summa	700 876	537 776	441 837

Laholms kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall per 2025-08-31
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	324 455	295 799	227 086
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi	0	0	48 538
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	379 179	616 860	404 152
Summa	703 634	912 659	679 776

Hylte kommun	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall per 2025-08-31
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i privat regi	248 378	112 388	95 371
Arvodeskostnader för professionella ställföreträdare i kommunal regi	0	0	0
Arvodeskostnader för ideella ställföreträdare	291 286	281 658	240 733
Summa	539 664	394 046	336 104

5.2 Personal

Sammanfattande analys

Redovisas av Servicenämnden.

6 Vertikal dialog

Nämnden för överförmyndare i samverkan är en mindre nämnd med ett klart avgränsat lagstyrt uppdrag. Överförmyndarkansliet med 1 chef och 13 medarbetare (varav 1 vakant) är nämndens förvaltning. Det har sedan tidigare funnits ett gott samarbete mellan nämnd och tjänstepersoner som bygger på tillit. Att arbeta genom vertikal dialog mellan olika organisatoriska nivåer sker naturligt då det endast finns två nivåer inom överförmyndarnämnden. Planeringsanalys 2025 togs fram genom nära dialog mellan nämnd och överförmyndarkansli. Kontinuerligt samtal om mål, grunduppdrag, kvalitet och ekonomi sker minst varje tertiäl genom uppföljning av verksamheten.